

El comte Berenguer, a qui deien Cap d'Estopes, va ser assassinat pel seu germà. Quan el pobre comte caigué ferit de mort, prop del gorg Negre, la sang que li brollava de les ferides i les llàgrimes que li queien dels ulls per la tristesa de veure's traïdorament atacat pel seu germà, quan arribaven a terra, s'anaven transformant en robins i en diamants.

Aviat es formà una gran pila d'aquestes pedres precioses, que allí, damunt de l'herba, lluien intensament: els robins, com vermelles gotes de sang; els diamants, com llàgrimes vives.

Davant d'aquest prodigi, el germà assassí tingué un fort esglai.

Recollí a corre-cuita aquell munt de pedres que amb la seva intensa brillantor ja començaven a ferir-li els ulls, i les entaforà dins d'una bossa de cuir que lligà i llençà a les negres aigües del gorg. Però la bossa quedà flotant a la superfície de l'aigua. Això encara atemorí més l'assassí. Aleshores, amb un tronc de bruc, atragué la bossa a la vora, se n'apoderà de nou i, amb el mateix ganivet amb què havia matat el seu germà, començà a cavar un clot a la terra. Però, tanta terra com treia, tanta n'apareixia dins del forat, de manera que no podia fer un clot per soterrar aquella bossa.

Se li acudí que enterraria la bossa sota un munt de pedres. Quan intentà agafar-les, li resultà impossible. Semblava com si tot aquell pedregam estigués encastat a la terra de manera que cap força no fos capaç de poder-les moure.

Entretant, la tarda havia avançat i començava a vesprejar. Aviat arribarien les boires i el retorn se li faria difícil, per no dir impossible.

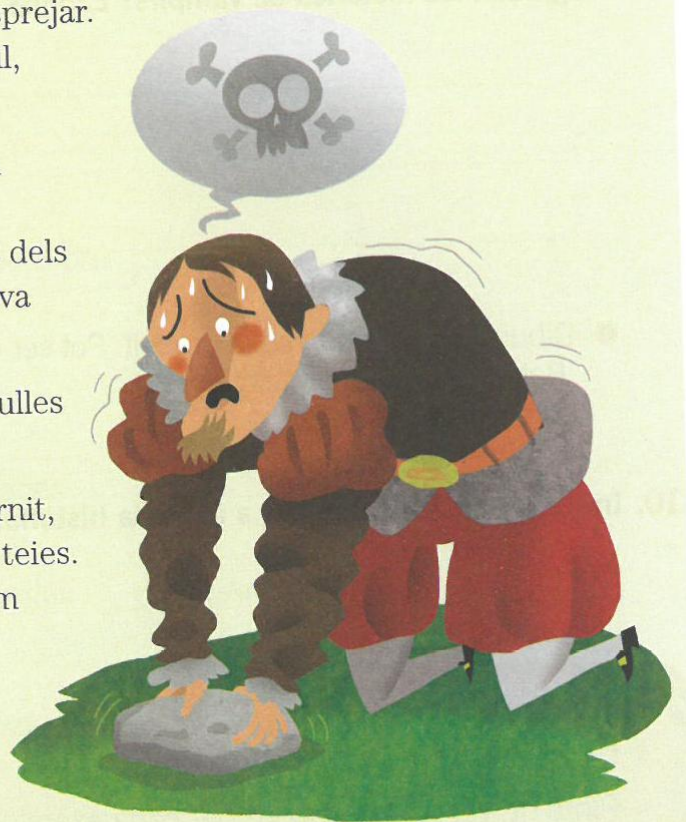
L'assassí tingué por. La feresa del gorg Negre, quan hi cau la boira i se n'ensenyoreix el silenci, és tan profunda i torbadora que atemoreix el més endurit dels homes. Com desfer-se d'aquella bossa?, es demanava desesperat l'assassí.

De sobte, va sentir remor de passes, un trepig de fulles i branquillons trencats. Algú s'acostava.

Entre l'espessor de la boira, sortí un pastor alt i fornit, de pèl negre com el carbó i ulls encesos com dues teies. Darrere d'ell, el seguia un boc de pèl tan negre com la cabellera del pastor, i unes cnormes banyes retorçades i de puntes esmolades. El comte assassí, que ja havia desembeinat l'espasa, mirà de fit a fit aquell estrany personatge i li preguntà què buscava allà a aquelles hores.

El pastor assenyalà la bossa que hi havia a terra.

El comte embeinà l'espasa i, amb un gest ràpid, recollí la bossa i l'allargà al pastor.

El pastor agafà la bossa, la posà entre les banyes del boc i desaparegueren dins de la boira.

Quan el trepig de les passes del pastor i del boc es perderen en la distància, una veu de to dur i metàl·lic digué: «Aquest tresor ja descansa dins les entranyes d'aquesta muntanya. Ningú no sabrà mai on és, almenys entre els homes d'aquest temps tan dissortat que ha vist aquest fratricidi innoble. Estigues tranquil, oh pobre assassí, ja que si bé ningú no podrà trobar-lo, per a tu serà com si el portessis soterrat molt endins de la teva negra consciència. No te'n podran acusar els altres, sinó tu mateix. Però temps a venir, els homes escarbotaran i malmenaran aquestes muntanyes emportats per un estrany deler que no comprendran, però que no els deixarà ni gota de repòs. Qui per atzar arribi a trobar aquest tresor, serà ric per a tota la seva vida, per molt llarga que sigui, però ben cert que no en podrà treure ni una gota de felicitat.»

És per això que a Gualba els homes passen la vida dinamitant, removent i desfigurant tota la muntanya, i baixen aquestes grans camionades de pedra, entre grans núvols de polseguera.

JOAN BARAT

Això va passar a Gualba (adaptació)